

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

R J E Š E N J E

po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, protiv gospodarskog subjekta Ekopak doo Sarajevo, radi zlouporabe vladajućeg položaja

**Sarajevo
studeni, 2016.godine**

Broj:01-26-2-005-57-II/16
Sarajevo, 3.11.2016.godina

Na temelju članka. 25. stavak (1) tačka e), člana 42. stav (1) tačka (a), člana 48. stav (1) tačka a), a u vezi sa članom 10. stav (2) tačke c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», broj 48/05, 76/07 i 80/09) i članova 121. i 210. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, broj: 01-26-2-005-2-II/16 od dana 7.4.2016. godine protiv privrednog subjekta Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja, Konkurencijsko vijeće na 134.(stotintridesetčetvrtj) sjednici održanoj dana 3.11.2016. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da gospodarski subjekt Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju u oblasti ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena točka“ na ambalaži/pakiranju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni Hercegovini, na način da subjekti koji zbrinjavaju ambalažni otpad putem gospodarskog subjekta Ekopak imaju određene pogodnosti u pogledu pribavljanja i korištenja znaka „Zelena točka,“ dok iste pogodnosti, klijentima njihovih konkurenata nisu dostupne, i time zlouporabljuje vladajući položaj, primjenom različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, u smislu članka 10.stavak (2) pod c) Zakona o konkurenciji.
2. Zabranjuje se svako daljnje postupanje gospodarskog subjekta Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, u smislu zlouporabe vladajućeg položaja utvrđenog u točki 1. ovog Rješenja.
3. Nalaže se gospodarskom subjektu Ekopak doo, da u roku 15 (petnaest) dana od dana primitka Rješenja uskladi svoje poslovanje na način da u potpunosti odvoji djelatnost upravljanja amabalažom i ambalažnim otpadom od ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena točka,“ te da osigura da svi zainteresirani gospodarki subjekti imaju jednak pristup i pogodnosti prilikom ustupanja prava na korištenje znaka „Zelena točka,“ isključenjem dodatnih pogodnosti svojim klijentima, odnosno klijentima koji zbrinjavaju ambalažni otpad putem gospodarskog subjekta Ekopak, prilikom ustupanja prava na korištenje znaka „Zelena točka,“ i naj taj način omogućiti jednake uvjete za sve gospodarske subjekte na mjerodavnom tržištu.
4. Izriče se kazna gospodarskom subjektu Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo zbog kršenja odredbi Zakona o konkurenciji utvrđenih u točki 1. ovog Rješenja, u iznosu od 6.500,00 KM (šeststisućetstotina konvertibilnihmaraka), u smislu članka 48. stavak (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana primitka ovog Rješenja.
5. U slučaju da se izrečena novčana kazna iz točke 4. ovog Rješenja, ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu odredbi članka 47. Zakona o

konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

6. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, Službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 2.2.2016.godine pod brojem: 01-26-2-005-II/16 od Županijske gospodarske komore Tuzla, zaprimilo zahtjev za pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv gospodarskog subjekta Ekopak doo, društva za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ekopak) radi ispitivanja njegovog monopolističkog ponašanja po pitanju dodjeljivanja međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“. Zahtjev zaprimljen od strane Županijske gospodarske komore Tuzla bazirao se na molbi dostavljenoj istom od strane gospodarskog subjekta Eko život doo Tuzla, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Bosanska poljana bb, 75000 Tuzla (daljnje u tekstu: Eko život), gdje tvrde da postoji neravnopravan položaj operatera sustava upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom u Federaciji BiH, iz razloga što gospodarski subjekt Ekopak pravo na korištenje znaka „zelena točka“ svojim klijentima dodjeljuje besplatno, a drugima naplaćuje.

Gospodarski subjekt Eko život, Konkurencijskom vijeću dostavio je dana 18.2.2016. godine podneskom broj: 01-26-2-005-1-II/16, prepisku s klijentima te reklamni materijal Ekopaka, kojim ukazuju na svoju gore navedenu tvrdnju.

Nakon provedenih aktivnosti prikupljanja podataka i dokumentacije u svezi djelovanja gospodarskog subjekta Ekopak na mjerodavnom tržištu u oblasti ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena točka“ na ambalaži/pakiranju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je došlo do saznanja da postoji sumnja da isti primjenjuje različite uvjete za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, što može ograničiti, spriječiti i narušiti tržišnu konkurenciju te je ocijenilo da postoji osnovana sumnja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) točke c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», broj 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon) od strane gospodarskog subjekta Ekopak.

1. Postupak po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće sukladno članku 32. stavak (1) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti protiv gospodarskog subjekta Ekopak (u daljnjem tekstu: Zaključak), broj: 01-26-2-005-2-II/16 dana 7.4.2016. godine radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona o konkurenciji.

Sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je, dana 13.4.2016.godine aktom broj: 01-26-2-005-6-II/16, dostavilo predmetni Zaključak gospodarskom subjektu Ekopak na odgovor, te zatražilo mjerodavnu dokumentaciju potrebnu u postupku.

Gospodarski subjekt Ekopak je dana 21.04.2016.godine pod brojem: 01-26-2-005-7-II/16 podnio zahtjev Konkurencijskom vijeću za uvid u spis. Konkurencijsko vijeće je razmotrilo isti, i dana 11.05.2016.godine je izvršen uvid u isti, o čemu je sačinjena i službena zabilješka pod brojem: 01-26-2-005-13-II/16.

Traženu dokumentaciju, kao i odgovor na Zaključak, Ekopak je dostavio u propisanom roku tj. dana 4.5.2016. godine podneskom broj: 01-26-2-005-10-II/16, putem odvjetnika Samira Čengića, Prušćakova 14, 71000 Sarajevo, po punomoći broj: 02-I-675/16 od 18.04.2016. godine (daljnje u tekstu: punomoćnik) navodeći slijedeće:

- da je sporan navod iz predmetnog Zaključka da postoji temelj sumnje da gospodarski subjekt Ekopak zlouporabljuje svoj vladajući položaj, obzirom da nije postavljen temelj sumnje da isti uopće postoji;
- da gospodarski subjekt Ekopak nije vladajući niti na jednom mogućem mjerodavnom tržištu;
- da gospodarski subjekt Ekopak niti jednom svojom radnjom niti postupkom, a koji mu se stavljaju na teret predmetnim Zaključkom, nije spriječio, ograničio ili narušio tržišnu konkurenciju;
- da je gospodarski subjekt Ekopak samo jedan od ovlaštenih operatera sustava upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom (daljnje u tekstu: ovlašteni operater), te da zauzima 27% udjela na tržištu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, dok slijedeći ovlašteni operater zauzima 17% udjela na ovom tržištu u Federaciji BiH, dok na teritoriju Republike Srpske ove poslove vrše drugi operateri;
- da je gospodarski subjekt Ekopak rješenjem Federalnog ministarstva okoliša i turizma dobio dozvolu za operatera sustava upravljanja ambalažnim otpadom UPI 04/4-23-21/12-AB od 9.5.2012.godine na razdoblje važenja od 1.1.2012. do 31.12.2016.godine;
- da gospodarski subjekt Ekopak posluje u zakonskom okviru koji čine; Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom ("Sl.novine Federacije BiH", br: 88/11 i 28/13)(daljnje u tekstu: Pravilnik), Zakon o žigu („sl.glasnik BiH“, broj:53/10), Zakon o zaštiti potrošača („Sl.glasnik Bih“, br: 25/6 i 88/15), Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EZ (daljnje u tekstu: Direktiva 94/62/EZ) i Zakon o konkurenciji;
- da je gospodarski subjekt Ekopak u prosincu 2013.godine potpisao Ugovor o licenciranju u svezi s uporabom „zelene točke“ sa regionalnim vlasnikom licence i davateljem prava na navedenu oznaku, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, čime dobija pravo da se registrira kao ekskluzivni vlasnik licence na teritoriju Bosne i Hercegovine u državnom registru trgovačkih oznaka;
- da je Ekopak, uzimajući u obzir činjenicu da je tada bio jedini ovlašteni operater u Federaciji BiH, svim svojim korisnicima omogućio besplatno korištenje znaka „zelena točka“;
- da je gospodarski subjekt Ekopak zbog postojanja opravdane sumnje da navedeni znak koriste i one kompanije koje nisu u sustavu zbrinjavanja ambalaže i ambalažnog otpada niti kod jednog ovlaštenog operatera, podnio Zahtjev Institutu za intelektualno vlasništvo BiH, za upis licence za žig „zelena točka“ u registar licenci što je i potvrđeno rješenjem o upisu licence broj: IP-02-47-2-01003/15DI od 11.2.2015.godine;
- da je gospodarski subjekt Ekopak potpisivanjem ugovora o poslovnoj suradnji sa Partner Marketing Consulting Agency, Banja Luka (ugovor od 20.1.2015.godine) obavio istraživanje i napravio popis proizvoda koji koriste znak „zelena točka“ u dva velika tržna centra u Sarajevu i Banja luci, te nakon toga došao do saznanja da zabrinjavajuće veliki broj gospodarskih subjekata zagađivača stavlja proizvode na tržište sa oznakom „zelene točke“, a da pri tome Ekopak nema apsolutno nikakve pokazatelje da isti ispunjavaju obvezu zbrinjavanja ambalažnog otpada na način propisan Direktivom 94/62/EZ niti im je pravo na korištenje ovog znaka u Bosni i Hercegovini, dodjeljeno na zakonit način;
- da je prethodno navedena tvrdnja bitna iz razloga što je Ekopak shodno ugovoru o licenci, obvezan obezbijediti korištenje znaka „zelena točka“ na ispravan formalan i suštinski način, odnosno da je dužan tzv. zagađivačima odobriti korištenje ovog znaka uz određenu naknadu, ali istovremeno utvrditi da li isti ispunjava obvezu zbrinjavanja ambalažnog otpada na način kako je to propisano Direktivom 94/62/EZ;

- da je po registriranju žiga – znaka „zelena točka“, gospodarski subjekt Ekopak svim gospodarskim subjektima sa kojima je zaključio ugovor o prijenosu obveza u svezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom (daljnje u tekstu: ugovor o prijenosu obveza), a kojima je do tada omogućio besplatno korištenje znaka „zelena točka“, dostavio obavijest broj: 02-I-1406/15 od 10.9.2015.godina) povodom početka naplaćivanja korištenja ovog zaštićenog znaka i aneks ugovora o prijenosu obveza kojim je reguliran iznos predmetne naknade;
- da prethodnu tvrdnju potvrđuju dostavljeni ugovori i aneksi, te izdati odvojeni računi za plaćanje naknade za korištenje znaka „zelena točka“;
- da je istovremeno dana 5.10.2015.godine, gospodarski subjekt „Ekopak“ u cilju zaštite prava na žig „zelena točka, prevashodno u cilju sprječavanja dovodenja u zabludu potrošača da se određeni proizvod ekološki tretira, uputio spomenutim grupama zagađivača koji neovlašteno koriste predmetni znak i nisu u sustava Ekopaka, Obavijest/poziv da pravno urede korištenje ovog znaka;
- da gospodarski subjekt Ekopak navedenu naknadu obračunava na temelju dostavljenih mjesečnih izvješća o vrsti i količinama ambalaže i ambalažnog otpada koji se zbrinjava na tržištu, pri čemu primjenjuje isti način i istu cijenu za sve korisnike, neovisno putem kojeg ovlaštenog operatera ispunjava svoje obveze iz Pravilnika;
- da gospodarski subjekt Ekopak radi po principu „ne-za-profit“, te dobit ostvarenu na kraju godine ne dijeli osnivačima, već transparentno ulaže u razvoj sustava za učinkovito upravljanje ambalažnim otpadom u Federaciji BiH, ulaganjem u lokalnu zajednicu tj. infrastrukturu komunalnih preduzeća i edukativno promidžbene aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti građana o važnosti razdvajanja i reciklaže ambalažnog otpada;

Uz odgovor na Zaključak, punomoćnik je dostavio i ovjerene kopije 4 trenutno važeća Ugovora i Anexa ugovora sa pripadajućim fakturama, a shodno dogovoru i uz suglasnost službene osobe Konkurencijskog vijeća da će originali ostalih ugovora (preko 500 ugovora) biti donijeti na uvid po zahtjevu Konkurencijskog vijeća.

1.2. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Konkurencijsko vijeće je sukladno člankom 35. Zakona, a u svrhu provođenja predmetnog postupka dana 7.6.2016. godine aktom broj: 01-26-2-005-14-II/16 i 01-26-2-005-15-II/16, zatražilo dostavljanje podataka u smislu izdatih dozvola za ovlaštene operatere sustava upravljanja ambalažnim otpadom i njihov tržišni udjel na području Federacije BiH i području Republike Srpske za 2014. 2015. i 2016. godinu od nadležnih ministarstava.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dana 14.6.2016. godine podneskom broj: 01-26-2-005-16-II/16, dostavilo Konkurencijskom vijeću odgovor na zahtjev i obrazloženje:

- da je u razdoblju od 2012. – 2014. godine postojao samo jedan operater sustava – Ekopak;
- da je od siječnja 2014. godine uveden drugi operater - Eko život doo Tuzla;
- da operateri sustava dostavljaju ministarstvu godišnja izvješća o količini ambalaže koju su operateri sustava stavili na tržište te da je na temelju toga određen njihov tržišni udjel i to za 2014. god Ekopak 61%, a Eko život 39%, te za 2015. godinu Ekopak 41%, a Eko život 59%;
- da pored ova dva operatera postoji i Fond za zaštitu okoliša (daljnje u tekstu: Fond), koji nije trgovinski subjekt, već financijski instrument zaštite okoliša tj. organ izvršne vlasti Federacije BiH, a koji radi po principu „zagađivač plaća“, te da ministarstvo nema podatke za obveznike sustava koji su se prijavili u Fond:

- da korištenje znaka „zelena točka“ na području Federacije BiH nije obveza koja je propisana Pravilnikom, niti nekim drugim mjerodavnim propisom, te da je korištenje ovog znaka isključivo na dobrovoljnoj osnovi, pod jednakim uvjetima za sve obveznike sustava, bez obzira preko kojeg ovlaštenog operatera sustava ugovorno rješavaju svoje obveze.

Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske je podneskom broj: 01-26-2-005-17-II/16 dana 15.6.2016. godine, na zahtjev za dostavom podataka, Konkurencijskom vijeću dostavilo odgovor da je ovo ministarstvo prvu dozvolu za operatera sustava izdalo dana 21.1.2016. godine gospodarskom subjektu Euro beta doo Banja Luka, Blagoja Parovića bb, 78000 Banja Luka, koji je time postao jedini ovlašten operater na području Republike Srpske.

Konkurencijsko vijeće je u svrhu provođenja predmetnog postupka dana 24.6.2016. godine aktom broj: 01-26-2-005-18-II/16 sukladno članku 33.i 35. Zakona, također zatražilo dostavljanja podataka od drugog operatera sustava u Federaciji BiH, Eko života, a vezano za naknade za korištenja znaka „zelena točka“ klijenata ovog gospodarskog subjekta.

Gospodarski subjekt Eko život je dana 4.7.2016. godine, pod brojem: 01-26-2-005-21-II/16 dostavio nepotpun odgovor na predmetni zahtjev, te je Konkurencijsko vijeće dana 7.7.2016. godine ovom gospodarskom subjektu dostavilo ponovni precizirani zahtjev pod brojem: 01-26-2-005-23-II/16.

Konkurencijsko vijeće je dana 30.6.2016. godine, a na temelju članka 35. stavak (1) pod b) Zakona, te Zahtjeva za izvršenjem uvida broj: 01-26-2-005-19-II/16 od 29.6.2016. godine, izvršilo neposredan uvid u originalnu dokumentaciju gospodarskog subjekta Ekopak na adresi Zmaja od Bosne 7-7a, u Sarajevu, o čemu je sastavljena službena zabilješka pod brojem: 01-26-2-005-20-II/16, koja je sastavni dio spisa predmeta.

Obzirom da se ukazala potreba za dodatnim informacijama i dokumentacijom trećih osoba, neophodnih za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu postojanja zlouporabe vladajućeg položaja gospodarskog subjekta Ekopak u oblasti ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena točka“ na ambalaži/pakiranju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je prema stanju stvari procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca, kako je propisano člankom 41. stavak (1) točka c) Zakona, te je dana 14.7.2016. godine pod brojem: 01-26-2-005-24-II/16 donesen Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu članka 41. stavak (2) Zakona.

U okviru roka propisanog u Zahtjevu za dostavom podataka, gospodarski subjekt Eko život je dana 18.7.2016. godine, pod brojem: 01-26-2-005-26-II/16, Konkurencijskom vijeću dostavio spisak svojih klijenata koji koriste znak „zelena točka“ kao i njihove izjave po pitanju sklopljenih ugovora s gospodarskim subjektom Ekopak o korištenju i plaćanju istog.

Tijekom provođenja predmetnog postupka, a u cilju prikupljanja mjerodavnih podataka, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev za dostavom istih uputilo na adresu 7 (sedam) gospodarskih subjekata (akti broj: 01-26-2-005-27-II/16, 01-26-2-005-28-II/16, 01-26-2-005-29-II/16, 01-26-2-005-30-II/16, 01-26-2-005-31-II/16, 01-26-2-005-32-II/16 i 01-26-2-005-33-II/16, svi od 3.8.2016.godine), koji su klijenti Eko život-a, a po pitanju: korištenja predmetnog znaka na svojim proizvodima, adekvatnog ugovora po tom pitanju, plaćanja naknade za korištenje istog Ekopaku, posebno ponuđenih pogodnosti od strane Ekopaka, te adekvatne dokaze za traženo.

Odgovori 6 (šest) gospodarskih subjekata dostavljeni su Konkurencijskom vijeću u propisanom roku, gdje je navedeno kako slijedi:

- gospodarski subjekt Eurovip doo Čitluk: ne koristi znak „zelena točka“ na svojim proizvodima, imaju potpisan ugovor s Ekopakom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom u kom je bio dio koji govori o korištenju ovog znaka, dana 6.8.2015. godine fakturiran im je iznos od ¹(..)** za korištenje predmetnog znaka, ali je istovremeno ispostavljeno i knjižno odobrenje za isti iznos, Ekopak im nije nudio dodatne popuste, ali je bilo obećanje o besplatnom korištenju znaka „zelena točka“;
- gospodarski subjekt Imperial Tobacco Bih doo, Sarajevo: ne koristi predmetni znak te s tim u svezi nema ni ugovor s Ekopakom niti ispostavljene fakture;
- gospodarski subjekt Andrea&Giovanni doo Čitluk: koristi predmetni znak bez potpisanog ugovora s Ekopakom u svezi reguliranja istog, od strane Ekopaka fakturiran im je iznos od (..)** dana 28.10.2015.godine na ime naknade za korištenje znaka „zelena točka“, te odmah ispostavljeno knjižno odobrenje na iznos (..)** po osnovu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom;
- gospodarski subjekt CIAK doo Sarajevo: nema znak „zelena točka“, Ugovor sa Ekopakom raskinuli su 31.12.2015. godine, Imali su potpisan Anex ugovora od 7.9.2015.godine kojim je regulirano plaćanje naknade za korištenje predmetnog znaka, imaju iz tog razdoblja ispostavljenu jednu fakturu na iznos od (..)** , na isti iznos dobili su i knjižno odobrenje kojim je ta naknada poništena iz razloga što su kao korisnik usluga društva gospodarskog subjekta Ekopak, stekli pravo na besplatno korištenje znaka „zelena točka,“;
- Grafotisak doo Grude: posjeduju znak „zelena točka“ na svojoj ambalaži, od 1.8.2016.godine sa Ekopakom imaju potpisan ugovor o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom gdje je reguliran i način korištenja istog, do sada nisu primili niti jednu fakturu za korištenje predmetnog znaka, do 29.1.2016.godine iz razloga što im je sklapanjem gore navedenog ugovora sa gospodarskim subjektom Ekopak bilo omogućeno besplatno korištenje međunarodnog znaka „zelena točka,“ , odnosno isto je bilo uključeno u troškove zbrinjavanja ambalaže i ambalažnog otpada; bili su klijenti Eko života, te ugovor raskinuli iz razloga financijski povoljnije ponude Ekopaka i mogućnosti besplatnog korištenja znaka „zelena točka“;
- Fis doo Vitez: imaju znak „zelena točka“ na nekim proizvodima koje uvoze, od 28.1.2016. godine imaju potpisan ugovor o prijenosu obveza u svezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom sa Ekopakom, dobili su pravo na korištenje ovog znaka kao dokaz da odgovorno upravljaju svojim ambalažnim otpadom, ne plaćaju naknadu za korištenje predmetnog znaka, jer su sukladno s „programom lojalnosti“ Ekopaka ostvarili dodatni rabat;

Gospodarski subjekt „Mališić“ doo, Biletić polje bb, 88260 Čitluk, nakon uredno zaprimljenog Zahtjeva Konkurencijskog vijeća, što potvrđuje obavijest od 5.8.2016. godine o prijemu pošiljke/akta broj: 01-26-2-005-31-II/16, nije dostavio odgovor sukladno članku 35. Zakona u propisanom roku.

Nakon uvida u prikupljenu dokumentaciju, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da se smatra korisnim održati usmenu raspravu, te je sukladno članku 39. Zakona, na istu pozvana stranka protiv koje se vodi postupak po službenoj dužnosti, te gospodarski subjekt Eko život u svojstvu svjedoka (akti broj: 01-26-2-005-40-II/16 i 01-26-2-005-41-II/16, oba od 23.8.2016. godine).

¹(..)** podatak predstavlja poslovnu tajnu

Usmena rasprava održana je dana 7.9.2016. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća, gdje su prisustvovala sve pozvane strane, a o čemu je sastavljen i Zapisnik s usmene rasprave broj: 01-26-2-005-44-II/16, koji je sastavni dio spisa.

Konkurencijskom vijeću je dana 9.9.2016. godine pod brojem: 01-26-2-005-45-II/16 dostavljen zahtjev od strane gospodarskog subjekta Ekopak za uvid u dodatno dostavljenu dokumentaciju, koju je Konkurencijsko vijeće odobrilo, te je isti obavljen dana 15.9.2016. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća, a o istom sastavljena službena zabilješka broj: 01-26-2-005-48-II/16, kao sastavni dio ovog spisa.

Gospodarski subjekt Ekopak je istog dana pod brojem: 01-26-2-005-47-II/16, Konkurencijskom vijeću dostavio dokumentaciju traženu sukladno zaključcima s usmene rasprave od 7.9.2016. godine, gdje je traženo da se dostavi kompletna prepiska s gospodarskim subjektom Grafotisak doo Grude, a u svezi potpisivanja ugovora i naknade za korištenje znaka „zelena točka“, kompletna prepiska s gospodarskim subjektom Mališić doo Čitlu, CIAK doo Sarajevo i Podravka doo Sarajevo, po istom pitanju.

U dostavljenom odgovoru Ekopaka i popratnoj dokumentaciji navodi se slijedeće:

- Grafotisak doo Grude: od 1.8.2016. godine ima potpisan ugovor sa Ekopakom, gdje je u članku 8. jasno definirana obveza plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena točka“, da je dogovorena retroaktivna primjena ugovora od siječnja 2016. godine, da je 19.8.2016. godine klijent pozvan na dostavu izvješća na temelju kog će se izvršiti obračun i naplata korištenja predmetnog znaka, te da priložena dokumentacija dokazuje da nije točna tvrdnja da Grafotisak koristi znak „zelena točka“ besplatno;
- Mališić doo Čitluk: imao je ugovor sa Ekopakom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom od 18.3.2013. godine, nije izvršavao svoje obveze na način kako je to bilo predmetnim ugovorom regulirano, Ekopak je ovom klijentu dostavio dvije opomene pred tužbu (27.7.2015. i 9.2.2016.godine) zbog neplaćenog duga, te konačno podnio i Tužbu Općinskom Sudu u Sarajevu dana 8.4.2016. godine radi izmirenja duga u iznosu od ²(..)**%, klijent je 12.12.2014. godine dostavio Ekopaku raskid ugovora, gdje kao razlog prelaska na drugog operatera sustava navode znatno povoljnije cijene usluga kod Eko života, a na što je Ekopak skrenuo pažnju voditeljima postupka na usmenoj raspravi da se radi o damping cijenama iz kojih je nemoguće graditi sustav,;
- CIAK doo Sarajevo: imao je ugovor sa Ekopakom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom, dana 7.9.2015. godine potpisan je Anex ugovora, kojim se regulira pitanje naknade za korištenje znaka „zelena točka“, fakturirane su naknade za ambalažu odvojeno od faktura za korištenje znaka „zelena točka“, a knjižna odobrenja od (..)**% ispostavljena sukladno s „programom lojalnosti“ na usluge upravljanja ambalažom, dana 10.12.2015.godine klijent je raskinuo ugovor, a samim tim i prateći anex;
- Podravka doo Sarajevo: nema potpisan ugovor sa Ekopakom, dana 5.10.2015. godine poslana im je od strane Ekopaka Obavijest o reguliranju prava na korištenje znaka „zelena točka“, te prijedlog sporazuma o načinu reguliranja istog, ali do njegove realizacije nije nikada došlo, nikada im nije fakturirana niti jedna KM za korištenje predmetnog znaka, niti se nudilo besplatno korištenje istog, nuđen je ugovor kojim je regulirano korištenje znaka uz naknadu, čemu u prilog govori i dostavljena kompletna poslovna prepiska između ova dva gospodarska subjekta;
- Da je Ekopak izradio unificirani program lojalnosti za svoje klijente, gdje su iskazani proračuni bodova i procenata popusta;
- Da je dana 7.4.2015. godine održana 9. sjednica Koordinacionog tijela za praćenje implementacije Pravilnika, gdje je na dnevnom redu bilo izvješće direktorice Ekopaka o odluci Nadzornog odbora Ekopaka o uvođenju naplate za sve korisnike znaka „zelena točka“, što dokazuje tvrdnju Ekopaka da je „zelena točka“ bila svima besplatna, i u tom

²(..)** podatak predstavlja poslovnu tajnu

razdoblja naknada nije nikome naplaćena, a kad je uvedena naplata, uvedena je svim korisnicima pod jednakim uvjetima.

Od strane punomoćnika gospodarskog subjekta Ekopak – odvjetnika Samira Čengića, Konkurencijskom vijeću je dana 21.9.2016.godine pod brojem: 01-26-2-005-49-II/16, dostavljen troškovnik i završna riječ, gdje se navodi da Konkurencijsko vijeće, niti gospodarski subjekt Eko život, pozvan kao svjedok, nisu dokazali da je gospodarski subjekt Ekopak na bilo koji način zloupotrijebio vladajući položaj u smislu članka 10. Stavak (2) točka c) Zakona, odnosno nisu dokazali da su klijenti u sustava Ekopaka bili u povlaštenom položaju u odnosu na one koji se nalaze u sustavu Eko života ili Fonda, kada je u pitanju ustupanje prava na korištenje znaka „zelena točka“. Također je kao bitno istaknuto i to da prije uvođenja naplate korištenja znaka „zelena točka“ za sve korisnike istog pod jednakim uvjetima, ovaj znak nije naplaćivan niti jednom gospodarskom subjektu, bez obzira da li je u sustavu Ekopaka ili drugog operatera ili Fonda, a da apsurd bude veći, klijenti u sustavu Ekopaka uredno plaćaju naknadu za korištenje ovog znaka, dok klijenti drugog operatera nikada nisu izvršili uplatu ove naknade, a zbog čega su pokrenuti i sporovi pred nadležnim sudovima.

Dana 14.10.2016.godine gospodarski subjekt Ekopak pod brojem:01-26-2-005-50-II/16, dostavio je Konkurencijskom vijeću podnesak vezano za zaključenje Ugovora sa gospodarskim subjektom Andre& Giovanni d.o.o. sa pratećom dokumentacijom.

Konkurencijsko vijeće je dana 31.10.2016.godine pod brojem:01-26-2-005-55-II/16 uputilo akt gospodarskom subjektu Ekopak u kojem se traži informacija o tome, „da li je gospodarski subjekt Ekopak u razdoblju od 2015.godine od kada je počeo da zaključuje „Anekse ugovora „, po kojima je počeo naplaćivati znak „zelena točka,, svim korisnicima navedene usluge, fakturirao iznos za korištenje predmetnog znaka, pa im kasnije ispostavljaio knjižnu obavijest za isti iznos, ali po osnovu upravljanja ambalaže i ambalažnog otpada. Gospodarski subjekt Ekopak je dana 1.11.2016.godine podneskom broj: 01-26-2-005-56-II/16 dostavio odgovor Konkurencijskom vijeću u kojem je naveo slijedeće:

- da su fakture za „zelenu točku,, odvojene od faktura za ambalažni otpad i da se ove dvije naknade odvojeno vode;
- da svi korisnici sustava upravljanja ambalažnim otpadom gospodarskog subjekta Ekopak nisu dobili knjižno odobrenje, jer je program lojalnosti namjenjen za klijente koji ispunjavaju uvjete utvrđene u odluci o vođenju programa lojalnosti i da program lojalnosti nema nikakve veze sa korištenjem znaka „Zelena točka,,;
- da su knjižna odobrenja nastala kroz program lojalnosti i glase na fakturu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom i ispostavljaju se samo klijentima koji ispune točno specificirane uvjete;
- da korisnici znaka „zelena točka,, koji ne ispunjavaju uvjete iz programa lojalnosti nemaju knjižno odobrenje.

Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tijekom postupka primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorije vladajućeg položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), i odredbe Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

Također, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i odredbe Zakona o žigu („Sl.glasnik BiH“, broj 53/10), Direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EZ, Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom (“Sl.novine Federacije BiH“, br: 88/11 i 28/13), te na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, koristilo i sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije.

2. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda i/ili usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekata na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

U konkretnom slučaju mjerodavno tržište je tržište ustupanja prava na korištenje znaka „zelena točka“.

Mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

U konkretnom slučaju mjerodavno zemljopisno tržište je cijeli teritorij Bosne i Hercegovine, obzirom da je gospodarski subjekt Ekopak potpisivanjem Ugovora o licenciranju u svezi s uporabom „zelene točke“ sa regionalnim vlasnikom licence i davateljem prava na navedenu oznaku, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, dobio pravo da se registrira kao ekskluzivni vlasnik licence na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

U smislu navedenog, Konkurencijsko vijeće je za mjerodavno tržište predmetnog postupka utvrdilo tržište ustupanja prava na korištenje znaka „zelena točka“ na cijelom području Bosne i Hercegovine.

3. Vladajući položaj

Članak 9. stavak (2) Zakona, propisuje da se pretpostavlja, da jedan gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba i /ili usluga, ako na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udjel veći od 40,0%.

Članak 2. stavak (2) Odluke o definiranju kategorije vladajućeg položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), daljnje razrađuje pojam vladajućeg položaja, te određuje da gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu proizvoda ili usluga ima vladajući položaj, kada nema konkurenciju ili ako postojeća konkurencija nije značajna.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt Ekopak u prosincu 2013.godine potpisao Ugovor o licenciranju u svezi s uporabom „zelene točke“ sa vlasnikom licence i davateljem prava na zaštićeni znak „zelena točka“ za cijelo područje Evrope, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, čime postaje ekskluzivni vlasnik licence time i ekskluzivni davatelj prava na korištenje ovog zaštićenog znaka na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. Kompanija PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija je ovlaštena da licencira pravo na oznaku „zelena točka“ gospodarskom subjektu Ekopak putem Privremenog glavnog ugovora o licenciranju (daljnje u tekstu: PLA). Ekskluzivna licenca nije vremenski ograničena pod uvjetima PLA odredbi.

Sukladno naprijed navedenom, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt Ekopak jedini ovlašten davatelj prava na korištenje zaštićenog znaka „zelena točka“ u Bosni i Hercegovini i kao takav sukladno članku 9. Zakona ima tržišni udjel od 100% na mjerodavnom tržištu ustupanja prava na korištenje zaštićenog znaka „zelena točka“ na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

4. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od strane stranke u postupku, trećih osoba te podataka kojima raspolaže Konkurencijsko vijeće, utvrđeno je slijedeće:

- da je gospodarski subjekt Ekopak registriran u Općinskom sudu u Sarajevu, dana 28.04.2011. godine pod brojem 065-0-Reg-11-001002, MBS:65-01-0397-11, JIB: 4201654990000;
- da su osnivači slijedeći gospodarski subjekti: Argeta doo Sarajevo, Bimal dd Brčko, Orbico doo Sarajevo, Banjalačka pivara a.d. Banja Luka, Bihaćka pivovara dd Bihać, Coca Cola HBC BH doo Sarajevo i Violeta doo Tomislav Grad, svi sa jednakim udjelom od po 14,2857%
- da je temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Ekopak postupanje s ambalažnim otpadom;
- da su Pravilnikom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom ("Službene novine Federacije BiH" br. 88/11 i 28/13)(daljnje u tekstu: Pravilnik) propisani uvjeti za dobijanje dozvole za operatera sustava, a koje za područje Federacije BiH, izdaje Federalno ministarstvo okoliša i turizma;
- da je Federalno ministarstvo okoliša i turizma dana 9.5.2012. godine izdalo Rješenje o dozvoli za operatera sustava upravljanja ambalažnim otpadom gospodarskom subjektu Ekopak pod brojem: UPI 04/4-23-21/12-AB, koje važi do 31.12.2016. godine;
- da je Ekopak u prosincu 2013.godine potpisao Ugovor o licenciranju u svezi s uporabom „zelene točke“ sa regionalnim vlasnikom licence i davateljem prava na navedenu oznaku, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, čime postaje ekskluzivni vlasnik licence na teritoriju Bosne i Hercegovine. Gospodarski subjekt Ekopak ima obvezu plaćanja članarine kompaniji PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel i redovitog izvješćivanja,
- da je gospodarski subjekt Ekopak kod Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, upisao licencu za znak „zelena točka“ u registar licenci, Rješenje o upisu licence broj: IP-02-47-2-01003/15DI od 11.2.2015.godine;
- da je znak „zelena točka“ uredno registrirani žig na međunarodnoj razini sa priznatim pravom i u jurisdikciji Bosne i Hercegovine, koji kao takav predstavlja samostalno imovinsko dobro i svome nositelju daje isključiva prava predviđena Zakonom o žigu BiH („Sl.glasnik BiH“, br.53/10), gdje je jasno propisano da neovlašteno korištenje prava na žig nije dozvoljeno, što u konkretnom slučaju znači da je svaka uporaba znaka „Zelena točka“ na tržištu BiH, bez prethodnog izričitog dopuštenja gospodarskog subjekta Ekopak, protivna Zakonu o žigu/pečatu BiH;
- da korištenje znaka „Zelena točka“ nije propisana obveza, te upotreba istog može biti isključivo na dobrovoljnoj osnovi, a koriste ga one kompanije koje žele stavljati svoju robu u promet (uvoz, izvoz, transport, tranzit) ili obavljati usluge pod ovim zaštićenim znakom, koristiti isti u poslovnoj dokumentaciji ili reklami, odgovorno se ponašati prema svom otpadu, te tako financirati sustav odvojenog prikupljanja i reciklaže ambalažnog otpada u Bosni i Hercegovini, čime se ujedno promiču kao društveno odgovorne;

- da je gospodarski subjekt Ekopak, kao jedini ovlaštenu operater u Federaciji BiH u razdoblju od 2012.- do 2014.god, u okviru svog poslovanja svojim klijentima odnosno klijentima koji su upravljali ambalažu i ambalažni otpad preko gospodarskog subjekta Ekopak, nudio besplatno korištenje znaka „zelena točka“, jer je bio prvi operater koji je manje više mogao da kontroliše tržište, tako da način da se uključe obveznici u sustav, našli su kao benefit besplatno davanje prava na korištenje „zelene točke.
- da je 25.3.2014. godine Federalno ministarstvo okoliša i turizma izdalo dozvolu za još jednog operatera sustava upravljanja ambalažnim otpadom, gospodarskom subjektu Eko život doo Tuzla;
- da je počev od prosinca 2014. godine, gospodarski subjekt Ekopak na promidžbenim materijalima i putem svoje web stranice, nudio najjednostavniji način pribavljanja prava na korištenje znaka „Zelena točka“ na način da zainteresiranim gospodarskim subjektima sugerira da svoje obveze iz Pravilnika prenesu na Ekopak, čime će automatski dobiti pravo na besplatno korištenje predmetnog znaka, dok su ostale kompanije koje su obveze iz Pravilnika regulirale preko drugog ovlaštenog operatera ili na neki drugi način, bile obavještene od strane Ekopaka da su dužne platiti određenu naknadu za korištenje ovog zaštićenog znaka na ambalaži svojih proizvoda, odnosno Ugovori o prijenosu obveza u svezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom zaključeni u razdoblju od 2014.godine do 2015.godine između Ekopaka i njegovih klijenata, u članku 8. sadrže odredbu koja kaže da svaki korisnik usluga zaključenjem ugovora sa gospodarskim subjektom Ekopak, ujedno stiče pravo na besplatno korištenje znaka „zelena točka“, uz uvjete definirane „Pravilima za korištenje zaštićenog znaka „zelena točka“ na ambalaži.
- da je Ekopak na temelju potpisanog ugovora sa Partner Marketing Consulting Agency, u siječnju 2015. godine, obavio istraživanje tržišta te izvršio popis proizvoda sa „zelenom točkom“ u tržnim centrima Tropic u Banjaluci i Bingo u Sarajevu, kao jedini način kontrole korištenja znaka „zelena točka“ od strane onih gospodarskih subjekata koji nisu u sustavu Ekopaka;
- da je Ekopak u rujnu 2015.godine svim svojim klijentima dostavio Obavijest o početku naplaćivanja korištenja zaštićenog znaka „zelena točka“, na zahtjev Ministarstva;
- da je Ekopak u rujnu 2015.godine sa svim svojim klijentima koji koriste znak „zelena točka“ potpisao Anex ugovora o prijenosu obveza u svezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom, u kom je regulirano pitanje uvjeta i naknada za korištenje ovog međunarodno zaštićenog znaka, te ispostavljao fakture odvojeno za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom i posebno za korištenje znaka „zelena točka“;
- da je istovremeno (rujan 2015. godine) Ekopak svim ostalim gospodarskim subjektima koji su klijenti drugog ovlaštenog operatera ili svoje obveze iz Pravilnika reguliraju na drugi način, a koriste ovaj zaštićeni znak, dostavio obavijest/poziv za legitimno reguliranje prava na korištenje istog uz ponudene tri opcije: 1. da prenesu obveze iz Pravilnika na Ekopak i tako zakonski reguliraju uporabu predmetnog znaka, 2. da potpišu ugovor sa Ekopakom o davanju prava na korištenje ovog znaka, kojim je ujedno regulirano i plaćanje naknade za korištenje istog ili 3. da uklone predmetni znak sa svoje ambalaže;
- da je nakon slabog odaziva na ovu obavijest/poziv, gospodarski subjekt Ekopak u studenom i decembru 2015.godine, istim klijentima dostavio i upozorenje pred tužbu da pristupe legalnom korištenju predmetnog znaka sklapanjem odgovarajućeg ugovora o korištenju međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ sa Ekopakom, kao jedinim

ovlaštenim vlasnikom licence na teritoriju Bosne i Hercegovine, nevezano za dio koji se odnosi na prijenos obveza u svezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom;

- da je uvidom službene osobe Konkurencijskog vijeća u arhivsku dokumentaciju gospodarskog subjekta Ekopak, ustanovljeno da su svi osnovni ugovori njihovih klijenata koji koriste „zelenu točku“ dopunjeni anexom od 7.9.2015.godine, kojim je regulirano pitanje uvjeta i naknada za korištenje ovog međunarodno zaštićenog znaka, da nema potpisanih ugovora o korištenju međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ s gospodarskim subjektima koji su klijenti drugog operatera, a u praksi koriste ovaj predmetni znak, te da nema faktura ispostavljenih po ovom osnovu gospodarskim subjektima koji nisu klijenti Ekopaka u tijeku cjelokupnog razdoblja poslovanja ovog gospodarskog subjekta;
- da je Konkurencijskom vijeću dana 4.7.2016. godine pod brojem: 01-26-2-005-22-II/16 dostavljena službena izjava Amele Hrbat, direktorice Ekopaka, da ne postoji niti jedan potpisan ugovor o korištenju međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ sa onim gospodarskim subjektima koji ovaj znak koriste u praksi, a nisu u sustavu Ekopaka, odnosno svoje obveze po pitanju upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom ispunjavaju preko Ekoživota, ili plaćanjem naknade Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, ili ih ne ispunjavaju nikako, te da po ovom osnovu nije od strane Ekopaka ispostavljena niti jedna faktura gospodarskim subjektima koji nisu u njihovom sustavu;
- da je na traženje Konkurencijskog vijeća gospodaraski subjekt Eko život, dostavio podatak da od 245 njegovih klijenata njih oko 90 ne koristi znak „zelena točka“, njih oko 20 koristi predmetni znak, a da za korištenje istog nema potpisan odgovarajući ugovor sa ekskluzivnim davateljem prava tj. Ekopakom, dok za preostale klijente nema informaciju da li koriste ili ne, predmetni zaštićeni znak;
- da je gospodarski subjekt Ekopak nakon uvođenja obveze plaćanja naknade za korištenje znaka „Zelena tačka“, u okviru svoje poslovne politike svojim klijentima ponudio „Program lojalnosti,“ za ostvarivanje popusta na iznos naknade za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom, ali ne i za korištenje znaka „zelena točka,“ da su fakture za „zelenu točku,“ odvojene od faktura za ambalažni otpad i da se ove dvije naknade odvojeno vode,

da svi korisnici sustava upravljanja ambalažnog otpada gospodarskog subjekta Ekopak nisu dobili knjižno odobrenje, jer je program lojalnosti namjenjen za klijente koji ispunjavaju uvjete utvrđene u odluci o vođenju programa lojalnosti i da program lojalnosti nema nikakve veze sa korištenjem znaka „Zelena točka,“

- da je gospodarski subjekt Ekopak po osnovu gore navedenog programa, (lojaliti programa) svojim klijentima ispostavlja knjižne obavijesti, odnosno popuste, kojima im odobrava po fakturama po osnovu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, za iznos koji je jednak iznosu zaračunatom po fakturama za korištenje znaka „zelena točka“, što potvrđuju dostavljeni podatci i izjave klijenata Ekopaka i gospodarskog subjekta Ekopak, i na taj način odobravao im besplatno korištenje znaka „zelena točka,“ iako je Aneksima ugovora bilo predviđeno plaćanje iste za sve korisnike znaka „zelena točka,“

Analizom prikupljenih podataka Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da gospodarski subjekt Ekopak, kao jedini licencirani/ekskluzivni davatelj prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ na ambalaži/pakiranju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni i Hercegovini, u razdoblju od prosinca 2014. do rujna 2015. godine, u okviru svoje opšte ponude usluga, nudio različite uvjete za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, na način da je klijentima gospodarskog subjekta Ekopak koji zbrinjavaju i upravljaju

amalažni otpad putem gospodarskog subjekta Ekopak, davao određene pogodnosti u pogledu pribavljanja i korištenja znaka „Zelena točka“ dok iste pogodnosti, klijentima njihovih konkurenata nisu bile dostupne, i time zlouporabljivao vladajući položaj, primjenom različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, u smislu članka 10. stavak (2) pod c) Zakona.

Istovremeno u tom razdoblju na snazi je bila i opća ponuda gospodarskog subjekta Ekopak u vidu Priopćenja vezano za upotrebu međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“, kao i pojedinačne ponude upućene gospodarskim subjektima u kojima se navodi da je najjednostavniji način pribavljanja prava na korištenje ovog znaka prijenos obveza iz „Pravilnika za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom, na gospodarski subjekt Ekopak, čime se automatski dobija pravo na besplatno korištenje ovog znaka, odnosno ukoliko neka ambalažna kompanija na neki drugi način reguliše svoje obveze, dužna je s gospodarskim subjektom Ekopak potpisati ugovor o korištenju predmetnog znaka i plaćati određenu naknadu ili ukloniti znak sa svoje ambalaže. Ovakvo ponašanje gospodarskog subjekta Ekopak, kao jeding licenciranog/ekskluzivnog *davatelja* prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ u Bosni i Hercegovini, predstavlja nepravilno iskorištavanje prednosti posjedovanja međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ i svih pogodnosti koje ona sa sobom nosi, te se smatra zlouporabom vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona, jer je navedeni gospodarski subjekt, onemogućio klijentima konkurenata, iste pogodnosti kao svojim klijentima, prilikom ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ na ambalaži/pakiranju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su Ugovori o prijenosu obveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom zaključeni u radoblju od prosinca 2014. do rujna 2015. godine, između gospodarskog subjekta Ekopak i njegovih klijenata, sadržavali u članku 8. odredbu, u kojoj je bilo navedeno da „svaki korisnik usluga zaključenjem ovog Ugovora, ujedno stječe pravo na besplatno korištenje znaka „zelena točka“, uz uvjete definirane „Pravilima za korištenje zaštićenog znaka „zelena točka“ na ambalaži.

Takođe, Konkurencijsko vijeće je prilikom provođenja postupka utvrdilo da je gospodarski subjekt Ekopak samoinicijativno, a prije donošenja Zaključka Konkurencijskog vijeća o pokretanju predmetnog postupka po službenoj dužnosti (zaključak broj: 01-26-2-005-2-II/16 od dana 7.4.2016. godine), sa svim svojim klijentima u rujnu 2015. godine sklopio Anexe ugovora o reguliranju plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena točka“, a koju su do tada koristili besplatno, te time transparentno ponudio jednake uvjete svim klijentima, što se smatra usklađenim s odredbama Zakona, u smislu članka 10. istog.

Nadalje, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt Ekopak definirao „Program lojalnosti,“ za svoje klijente koji su obveze o postupanju sa ambalažom i ambalažnim otpadom prenijeli na gospodarski subjekt Ekopak, odnosno program popusta na naknadu za upravljanje ambalažnim otpadom, te da se isti ne odnosi na ustupanje i korištenje međunarodno priznatog znaka „Zelena točka“.

Na temelju izjava i dokumenata koje je gospodarski subjekt Ekopak dostavio Konkurencijskom vijeću, te izjava klijenata gospodarskog subjekta Ekopak, a što se može vidjeti u spisu predmeta, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt Ekopak nakon sklapanja Anexa ugovora o reguliranju plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena točka“, iz rujna 2015. godine nastavio sa zlouporabom vladajuće pozicije primjenjujući različite uvjete za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime ih dovodi u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona, na način da je pojedinim klijentima, ispostavljao knjižne obavijesti, kojima im odobrava popust po fakturama ispostavljenim po osnovu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom (na osnovu Programa lojalnosti), ali za iznos koji je jednak iznosu

zaračunatom po fakturama ispostavljenim za korištenje znaka „zelena točka“ (što nije bilo propisano Programom lojalnosti), te omogućio određenom broju klijenata i daljnje besplatno korištenje znaka „zelena točka“, iako je Aneksima ugovora bilo propisano plaćanje naknade.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je također utvrdilo, da je gospodarski subjekt Ekopak zloupotrijebio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona, i na način da su samo oni gospodarski subjekti koji su bili u sustavu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom gospodarskog subjekta Ekopak mogli ostvariti lojaliti popuste kroz knjižna odobrenja, i na taj način dobiti besplatno korištenje znaka „zelena točka“, dok gospodarski subjekti koji nisu bili u sustavu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom kod gospodarskog subjekta Ekopak, nisu mogli da ostvare popust, te su za druge gospodarske subjekte važili potpuno drugi uvjeti, odnosno gospodarski subjekt Ekopak je onemogućio klijentima konkurenata, iste pogodnosti kao svojim klijentima, prilikom ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena točka“ na ambalaži/pakiranju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je u cilju otklanjanja negativnih posljedica zloupotrebe vladajućeg položaja zabranjuje gospodarskom subjektu Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, svako buduće ponašanje utvrđeno točkom 1. izreke ovog Rješenja, kao i svako drugo postupanje na mjerodavnom tržištu koje bi fizičke osobe i gospodarske subjekte dovelo u neravnopravan položaj na mjerodavnom tržištu u smislu članka 11. stavak (1) točka b) Zakona.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 2. i 3. predmetnog Rješenja.

6. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako zloupotrijebi vladajući položaj na način propisan odredbama članka 10. ovog Zakona.

Konkurencijsko vijeće je na temelju financijskih izvješća koje je dostavio Ekopak (podnesak broj: 01-26-2-005-10-II/16 od 4.5.2016. godine) utvrdilo da je ovaj gospodarski subjekt u 2015. godini ostvario ukupni prihod od ³(..)**.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je Ekopak zloupotrijebio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je gospodarskom subjektu „Ekopak“ izreklo novčanu kaznu u iznosu od 6.500,00 KM (šestisućpetstotina konvertibilnih maraka) KM, što predstavlja (..)** % od ukupnog prihoda ovog gospodarskog subjekta u 2015. godini.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru, razdoblje trajanja povrede Zakona, činjenicu da je gospodarski subjekt Ekopak u potpunosti surađivao sa Konkurencijskim vijećem prilikom provođenja postupka i dostavljao svu traženu dokumentaciju, uredno i na vrijeme, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona.

³(..)** podatak predstavlja poslovnu tajnu

Također je uzeta u obzir i činjenica da je Ekopak sa svim svojim klijentima u rujnu 2015. godine sklopio Anexe ugovora o reguliranju plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena točka“, a koju su do tada koristili besplatno.

U procesu odlučivanja, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i činjenicu da je korištenje znaka „zelena točka“ na području Bosne i Hercegovine potpuno na dobrovoljnoj bazi, da korištenje istog nije obaveza koja je propisana bilo kojim propisom.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 4. izreke ovog Rješenja.

7. Troškovi postupka

Člankom 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Sl.glasnik BiH“, br.29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka, koji uključuju, između ostalih, i troškove za pravno zastupanje.

Prema odredbi članka 105. stavak (6) Zakona o upravnom postupku, troškovi stranke prouzrokovani postupkom pokrenutom po službenoj dužnosti nadoknađuju se od strane organa koji je pokrenuo postupak samo u slučajevima kad stranka svojim ponašanjem nije izazvala postupak.

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovog Rješenja.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić